

26 august 2020

Către site-ul recorder.ro

In atentia domnului Mihai Voinea

Stimate domnule Voinea,

Va solicitam ca in urma publicarii articolului “Bomba de mediu de la Ghizela: cea mai mare groapă de gunoi din vestul țării și-a deversat levigatul în râul Timiș” sa publicati urmatorul drept la replica (punctul 1 de mai jos) si sa rectificati aspectele care sunt necesar a fi rectificate prin raportare la situația de fapt reală existentă în cadrul aplasamentului RETIM (conform punctului 2. de mai jos).

1. Drept la replica:

Parcurgand articolul mentionat constatam faptul ca ati publicat un articol nefundamentat de fapte reale , care, in opinia noastra are doar o miză politică. Tinem sa precizam ca RETIM si Grupul RER nu sunt implicati politic si nu doresc sa fie folositi in procesul electoral de catre candidatii la diverse functii publice.

Având în vedere gravitatea subiectului care face obiectul articolului, dar și faptul că aspectele de mediu nu pot fi discutate altfel decât pe amplasament, precum și faptul că la nivelul Retim există proceduri de lucru care privesc, printre alte aspecte reglementate de legislatia în vigoare, și obligațiile de mediu, propunerea noastră de bună-credință a fost de a va invita la fata locului (adica in cadrul Depozitului Ghizela) pentru a vă putea documenta în mod corect și corespunzător anterior redactării articolului, ocazie cu care ati fi putut deopotriva sa observați modalitatea de gestionare a deeurilor si a levigatului cat si sa primiti raspunsuri la orice intrebari ati fi avut prin raportarea la situația reală de fapt, propunere pe care ați refuzat-o.

Cu toate acestea, invitatia noastra rămâne in continuare deschisa, oricine persoana interesata de modalitatea in care este gestionat Depozitul Ghizela fiind binevenita sa ne viziteze.

In schimb, dumneavoastră ati preferat sa ne abordati telefonic si (doar la solicitarea noastra) in scris, punand asemenea intrebari care in nici un caz nu pot sa tina locul verificarii la care normele deontologice aplicabile profesiei de jurnalist va obliga (printre care subliniem, relatarea adevărului, obligație ce decurge din dreptul constituțional al publicului de a fi corect informat, precum și verificarea informației din mai multe surse credibile), intrebari care acopera deloc sau doar partial si evaziv afirmatiile si asa zisele dovezi pe care le-ati prezentat in articol. Deoarece considerăm că informația pe care am comunicat-o a fost distorsionată, vă solicităm sa faceti publica corespondenta pe care am purtat-o, astfel incat cititorii www.recorder.ro sa isi poata face propria parere.

Apoi ati trunchiat si ati schimbat sensul celor discutate telefonic cu directorul societatii: vi s-a explicat telefonic de ce noi consideram ca subiectele puse in discutie necesita o documentare temeinica la fata locului, dandu-va suficiente argumente in acest sens, pe care insa, din păcate, le-ati ignorat.

Mai mult decat atat, v-am informat asupra faptului ca demersul celor doi fosti angajati ai societatii nu poate fi considerat ca unul de buna credinta, atata timp cat scopul real declarat al acestora era doar indepartarea sefului ierarhic (din motive ce tin de dispute personale intre acestia) si nici pe departe de semnalarea vreunor probleme de mediu.

In urma sesizarii facute intern de respectivii angajati (mult dupa asa zisele evenimente), am demarat o ancheta interna la care acestia nu au participat, dandu-si demisia in aceeasi zi in care ancheta a inceput. Nu au fost supusi niciunor sicane si nici nu au fost amenintati cu concedierea, mai mult decat atat, desi

nu si-au indeplinit in perioada urmatoare sesizarii o parte din atributiile de serviciu, la momentul respectiv nu au fost initiate demersuri in vederea sanctionarii lor. In plus, pentru ca asa zisele dovezi pe care ni le-au prezentat nu permiteau tragerea unei concluzii, i-am indrumat chiar noi sa se adreseze autoritatilor competente cu orice considera ca ar fi necesar sa fie sesizat.

Asadar, ati publicat un articol cu informatii neverificate, continand acuzatii care aduc societatii noastre (precum si multor institutii publice) grave prejudicii de imagine, practic bazate exclusiv pe declaratiile si dovezile presupuse aduse de cei doi fosti angajati ai societatii.

Consideram ca, inainte de a lansa o acuzatie grava, cel care lanseaza acuzatia are datoria să demonstreze cu probe concludente respectiva afirmatie, lucru pe care dumneavoastră nu l-ati facut. Din perspectiva noastra, putem afirma ca activitatea RETIM se desfășoară conform unor proceduri implementate conform cerintelor legislatiei aplicabile, acest domeniu fiind unul foarte bine reglementat si suntem monitorizati in aceasta privinta de către autoritatile competente. Dumneavoastra, prezentand acuzele unor fosti angajati si presupusele dovezi produse de acestia, nu ati demonstrat in nici un fel ca faptele pe care le prezentati in acest articol sunt adevarate și nici ca se întemeiază pe probe concludente.

Intrucat prin afirmatiile si legaturile de cauzalitate prezentate ati indus ideea complet eronata asupra faptului ca levigatul (care ar exista in exces in cadrul depozitului) este cel care ar poluea intreg site-ul, si care in atari conditii ar fi trebuit vidanajat si tratat in afara depozitului, tinem sa mentionam cateva aspecte punctuale:

- Prin definitie, levigatul nu paraseste niciodata depozitul, deci nu se vidanjeaza si nu se trateaza in afara acestuia
- Vidanjari ale namolurilor sau apelor uzate sunt necesare doar in cazurile in care este necesara curatarea bazinelor de retentie sau in situatii in care se inregistreaza incidente (de ex. spurgeri de conducte care transporta levigat sau concentrat, etc)
- Permeatul este produs de statia de tratare a levigatului si este o apa conventional curata (indeplinind conditiile de eliminare in emisar – lucru verificat periodic prin buletinele de analiza) si care nu este necesar sa fie vidanjata
- Bazinele de retentie cumuleaza permeatul produs de statia de tratare deopotriva cu apele pluviale colectate de pe toate platformele betonate ale deponeului (care dispune de mai multe hale de productie si de platformele aferente)

2. Rectificarea articolului

Fara a transmite un raspuns exhaustiv (intrucat inexactitatile articolului sunt mult prea multe), vom exemplifica cu cateva dintre cele mai relevante extrase din articol, demonstrand si afirmatiile pe care le-am enuntat mai sus.

Asadar:

“Dovezi incontestabile despre dezastrul ecologic produs de proasta administrare a amplasamentului”: Considerăm că nu ati prezentat nici o dovada incontestabila care sa arate un dezastru ecologic, cum ar fi constatarea in sine a dezastrului ecologic, analize ale apei din raul Timis care să demonstreze în concret activitatea de poluare astfel cum aceasta este definită de legislatia de mediu - *introducerea directă sau indirectă a unui poluant care poate aduce prejudicii sănătății umane și/sau calității mediului, dăuna bunurilor materiale ori cauza o deteriorare sau o împiedicare a utilizării mediului în scop recreativ sau în alte scopuri legitime* sau orice alte dovezi care sa arate vegetatia sau fauna din judetul Timis afectate, cu alte cuvinte efectul asa-zisei activități poluatoare asupra sănătății oamenilor, bunurilor sau mediului, provocat prin poluanți, activități dăunătoare ori dezastre; presupusele dovezi pe care le-ati inclus in articol sunt o serie de poze si filmari ale caror autenticitate nu a fost dovedita si care in sine nu sunt în măsură să constituie dovezi veridice care să probeze dezastrul pe care il sustineti; Trebuie avut in vedere si faptul ca cei care au prezentat “dovezile incontestabile” sunt chiar cei care erau responsabili de gestionarea instalatiilor de tratare a levigatului si a apelor uzate de pe amplasament.

“pus in fata fotografiilor care demonstreaza deversarea levigatului, directorul RETIM a ramas fara replica”

Suntem de părere că o relatare corectă a discuției ar fi trebuit să includă faptul că directorul RETIM a contestat autenticitatea fotografiei care i-a fost pusă la dispoziție, refuzând să o comenteze în acest context, inclusiv având în vedere că i-a fost pusă la dispoziție la sfârșitul unei convorbiri de aproape 40 de minute. Contestarea autenticității are la bază și faptul că această fotografie a fost trimisă într-un mod neoficial (i.e., pe Whatsapp), fără a avea cunoștința nici despre autorul acesteia, nici despre data și ora când a fost realizată, putând fi realizată în orice condiții și de către orice persoană, deci nu s-a pus în discuție existența unei fotografii realizată în cadrul unei investigații pe amplasament realizată de o autoritate competentă conform procedurilor legale.

“Garda de Mediu Timiș admite că, în ultimii ani, a identificat nereguli privind epurarea necorespunzătoare a levigatului”

În contextul în care intenția dumneavoastră ar fi fost să clarificați lucrurile, ne-ați fi pus la dispoziție răspunsul GNM pe care l-ați publicat în cadrul articolului și ați fi beneficiat de un răspuns lamuritor: așa cum ați fost informat în cadrul discuției telefonice, RETIM nu a negat dificultățile reale în ceea ce privește gestionarea Depozitului Ghizela, explicându-va în schimb că legătura de cauzalitate între interdicția de a deversa apele epurate și “epurarea necorespunzătoare a levigatului” este una eronată; în realitate a fost dispus ca evacuarea în emisar să se facă doar în condițiile în care buletinele de analize dovedesc încadrarea în valorile admise precum și faptul că cea mai mică contaminare (din motive ce nu tin de epurarea necorespunzătoare a levigatului) poate să ducă la analize ce nu sunt conforme; Propunerea noastră de a vizita amplasamentul Retim anterior redactării articolului avea în vedere și probarea acestor aspecte.

“Aceste probleme au ieșit la iveală după ce locuitorii comunelor din jur s-au plâns de mirosul insuportabil. Era anul 2016 și autoritățile locale au fost nevoite să admită că la Ghizela există probleme cu levigatul, acesta fiind principala cauză a mirosului”

Pentru corectă informare a cititorilor dumneavoastră, mirosul sesizat în proximitatea Deponeului se datorează în special tratării levigatului și nu lipsei tratării acestuia. Procesul de osmoza inversă produce hidrogenul sulfurat urat mirositor; Consiliul Județean Timiș a luat măsuri în acest sens, investind într-un echipament (biodesulfurator) care va reduce mirosurile: acesta este amplasat în locație urmand să fie pus în funcțiune după finalizarea lucrărilor de suplimentare a capacității de alimentare cu energie electrică, ceea ce demonstrează și faptul că RETIM depune constant eforturi pentru îndeplinirea principiilor prevăzute de legislația de mediu, precum *prevenirea și controlul integrat al poluării prin utilizarea celor mai bune tehnici disponibile pentru activitățile cu impact semnificativ asupra mediului*.

“...doi ingineri care au lucrat la depozitul de la Ghizela până la începutul acestui an, susțin că levigatul a fost deversat în râul Timiș, lucru pe care l-au filmat și fotografiat în mai multe rânduri. Murgu era responsabil chiar cu stația de tratare a levigatului, așa că știe în detaliu cum a evoluat situația”

În acest context, ne punem o singură întrebare: cum este posibil ca chiar persoanele care au avut ca sarcină de serviciu să gestioneze conform regulilor aspecte menționate, să fi încălcat sau să fi asistat cu bună știință la încălcarea regulilor și să nu fi semnalat aceste aspecte atata timp, mai ales dacă detineau probe concludente?!

“...S-a hotărât ca ceasul să fie lăsat așa și apoi reglat cu mâna la o valoare convenabilă. Doi ani s-a procedat așa: deși se deversa mai mult, inclusiv levigat, ceasul era reglat să corespundă cu ce trecea prin stația de tratare”.

Am întrebat conducerea RETIM, compania care administrează deponeul Ghizela, dacă în ultimii ani a înregistrat vreo defecțiune la contorul de deversare. Au ocolit un răspuns, precizând doar atât: „Acesta a fost înlocuit în martie 2020”

Ceasul care contorizează cantitatea de ape deversate în emisar este sigilat de către Administrația Bazinală de Apă Banat (ABA Banat), fiind amplasat în afara perimetrului Deponeului și este verificat periodic.

ABA Banat verifica in cadrul inspectiilor trimestriale inregistrările acestuia. Raspunsul nostru la o intrebare punctuala a fost de asemenea punctual, explicandu-va totodata ca ceasul se inlocuieste – in mod evident – cand se constatata nefunctionarea corespunzatoare.

Cele 6 poze ale caror titluri indica faptul ca statia de tratare ar fi fost inundata de levigat, al carui volum mare ar fi facut ca acesta sa iasa din bazin si sa inunde statia de tratare, etc asociate cu raspunsul Garzii de mediu cum ca “a găsit o conductă spartă și neconformităţi privind „epurarea necorespunzătoare a levigatului”

Va informam ca pozele atasate arata situatia rezultata ca urmare a unor ploii abundente, care au dus la inundarea platoului pe care se afla statia de tratare, deci nimic de a face cu vreun supraplin de levigat care ar fi deversat peste bazinul de retentie; daca ati fi avut amabilitatea de a ne pune la dispozitie aceste poze, v-am fi clarificat acest aspect.

“Levigatul era deversat în Timiș, dar îl facturau ca fiind vidanjat”;

“În sprijinul acestei acuzații, cei doi aduc o listă de 13 „formulare de încărcare-descărcare deșeuri periculoase” întocmite în aceeași zi, pe 9 mai 2019. Pe 12 din cele 13 formulare se poate vedea rubrica în care este completat numărul mașinii care a efectuat transportul și numele șoferului. De fiecare dată apar aceleași date, ceea ce ar însemna că o singură vidanją a efectuat 13 transporturi în aceeași zi.

„Așa ceva este imposibil. Între deponul Ghizela și punctul de descărcare trecut pe formulare sunt vreo 50 de kilometri, așa că un singur transport înseamnă parcurgerea a 100 de kilometri, plus timpii de încărcare și descărcare. Este imposibil să faci 13 transporturi pe zi cu aceeași mașină. În realitate se făceau unul-două transporturi, dar erau facturate mult mai multe. Levigatul era deversat în Timiș, dar ei îl facturau ca fiind vidanjat” “

“Pe 13 mai 2019, la patru zile după întocmirea celor 13 formulare de transport, CDM Eco Banat a trimis către RETIM o factură în valoare de 153.276 de lei.”

Constatam faptul ca nu ati observat cateva lucruri relevante:

- Prestatiile in discutie dateaza din luna mai 2019, si se refara la eliminarea mai multor tipuri de namoluri cu ocazia curatarii unuia dintre bazinele de retentie: deci nu e vorba de facturarea unor servicii de colectare si neutralizare levigat fictive. Niciodata nu s-a trimis levigat pentru tratare in afara depozitului, avand in vedere *principiul retinerii poluantilor la sursa* prevazut de legislatia de mediu.
- In ceea ce priveste realitatea prestatiilor ale caror documente le-ati prezentat, va transmitem inca odata faptul ca, in conditiile in care ele fiind atestate documentar si in lipsa unor inregistrari video (care potrivit normelor aplicabile nu se pastreaza mai mult de 30 de zile), aceasta nu poate fi certificata decat eventual prin verificarea amanuntita a documentelor pe tot lantul de gestiune a acelor deseuri, pana la destinatia finala (cel care trateaza si/sau elimina deseurile respective), chestiune care nu este in nici un caz in puterea RETIM, ci a organelor abilitate, fapt ce se si intampla in prezent (motiv pentru care nu am dorit si nu dorim sa detaliem discutiile despre acest subiect), societatea colaborand pe deplin cu organele de ancheta

“Am fost să fotografiem gura de evacuare de pe malul râului Timiș și în imagine se poate vedea că aceasta prezintă urme de levigat. Printr-un răspuns scris, RETIM ne-a asigurat că interpretarea noastră și a specialiștilor pe care i-am consultat este eronată: „Având în vedere modalitatea de gestionare a apelor uzate din interiorul depozitului, nu este posibil ca gura de deversare să prezinte urme de levigat”

V-am atras atentia in timpul discutiei telefonice asupra faptului ca nu poate fi vorba de levigat in poza respectiva, fiind un loc care poate fi murdar prin insasi modalitatea de construire si pozitionare (mai ales prin prisma faptului ca recent au fost inundatii masive in care locatia a fost sub ape). Periodic (inclusive recent) ABA Banat preleveaza probe in vederea efectuării de analize, verificand eventualele aspecte neconforme, ceea ce nu a fost cazul. O afirmatie precum cea a dumneavoastră potrivit căreia în acel loc

sunt scurgeri de levigat este hazardata. Ati putut sa dovediti prin – de exemplu – efectuarea unor analize; dvs. ati sustinut ca ati fotografiat locul, dupa care ati admis ca “un prieten” a facut poza.

Vă reamintim, de asemenea, că dumneavoastră, în calitate de jurnaliști, aveți obligația de a prezenta informația obiectiv, fără a prezenta opinii personale și fără a distorsiona informația sau a prezenta faptele în mod trunchiat. De asemenea, în calitate de jurnaliști, aveți obligația corectării cu promptitudine a oricărei erori incluse în materialul publicat.

Prin urmare, va solicităm să publicați acest drept la replică pe site-ul dumneavoastră și să faceți trimitere la acesta în articolul “Bomba de mediu de la Ghizela: cea mai mare groapă de gunoi din vestul țării și-a deversat levigatul în râul Timiș”.

Precizăm că ne rezervăm toate drepturile conferite de lege pentru tragerea la răspundere a celor responsabili de publicarea informațiilor false sau trunchiate, care afectează în mod evident o serie de drepturi ale Retim, printre care și dreptul la imagine.